

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien nuorten tukitoimien parantamista

Hyvinvointilautakunta 15.06.2021 § 37
963/00.02.00.02/2021

Valtuutettu Juhani Vuorisalo ym. (yhteensä 44 allekirjoittajaa) esittivät valtuustoaloitteessaan 13.11.2019, että kunta ryhtyy toimiin, tarvittaessa yhdessä Keski-Uudenmaan soten kanssa voimavarojen suuntaamiseksi vähintään projektiluonteisesti kokeiluna Klaukkalan alueella. Samalla tulee selvittää, onko henkilökunnan palkkaamiseksi saatavissa jotakin kautta projektirahoitusta. Kunnanhallitus on ohjannut aloitteen 2.12.2019 § 285 sivistystoimialan valmisteltavaksi.

Aloitteen sisältö tiivistetysti

Nurmijärven turvallisuus tilanne on heikentynyt. Pahoinpitely ja huumausainerikokset ovat lisääntyneet. ja omaisuutta vahingoitetaan. Poliisi on erittäin huolissaan Klaukkalan tilanteesta. Heidän mukaan Klaukkalassa on yllättävän paljon 17-18 -vuotiaita nuoria, jotka ovat vaarassa syrjäytyä. Näiden nuorten ympärillä pyörii paljon yläasteikäisiä nuoria, joiden päihdekokeilut huolestuttavat. On selkeästi havaittavissa, että kannabiksen käytöstä ja kiinni yhä useampi nuori, jolla ei ole mitään entisyyttä.

Asiasta on oltu yhteydessä kunnan viranhaltijoihin ja esille on noussut työvoimapula. Kuraattorien työaika menee koko ajan enemmän korjaavaan työhön, kun hoitava taso ei toimi riittävän nopeasti. Nuorilla ei ole omaa päihdetyöntekijää eikä kunnan nuorten päihdepolku toimi. Nuorten mielenterveysongelmat ovat myös lisääntyneet.

Yhteistyö soten kanssa voi olla tarpeen, koska sosiaali- ja terveystoimen ammattilaiset voisivat olla esimerkiksi psykiatrisia sairaanhoitajia, jotka voisivat toimia yhteistyössä kunnan nuorisotoimen kanssa. Työntekijöiden tulee olla kenttäkelpoisia, nuorten asioita ymmärtäviä ammattilaisia, jotka voivat työskennellä sekä kouluilla että jalkautumalla nuorten pariin.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut valtuustoaloitteeseen seuraavan vastauksen:

Valtuustoaloitteessa mainitut asiat ovat tiedossa ja huolen aiheena myös nuorten kanssa toimivien ammattilaisten keskuudessa. Kohdentamalla resursseja ennalta ehkäisevään työhön säästetään hintavassa korjaavassa työssä. Kunnassa hyväksytty Nuuka-ohjelma haastaa ennalta ehkäisevään työhön kohdennettavien resurssien synnyttämistä. Uusien työntekijöiden palkkaaminen ei ole mahdollista Nuuka-ohjelman hengessä, ellei sille aseteta lainsäätämää velvoitetta. Korjaava työ hoidetaan Keusoten kuntayhtymän toimesta, jonka työn painotuksiin kunnalla on vähäiset vaikutusmahdollisuudet.

Lasten ja nuorten psyykinen oireilu on näkynyt lisääntyneenä tuen tarpeena kaikissa lasten ja nuorten palveluissa. Lapsille ja nuorille tarjotaan tukea neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, perheneuvolassa, nuorisoasemalla sekä nuorten psykiatrian poliklinikoilla.

Toukokuussa 2021 julkaistussa hallituksen esityksessä oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisessa tavoitteena on säätää sitova henkilömitoitus opiskeluhoollon kuraattori ja psykologipalveluihin niin, että yhdellä kuraattorilla olisi 1.1.2022 alkaen hoidettavana enimmillään 670 oppilasta ja koulupsykologilla 1.8.2023 alkaen 780 oppilasta. Nurmijärvellä on tällä hetkellä 10 koulukuraattorin ja 8 koulupsykologin toimea, joista Klaukkalassa 4 kuraattoria ja 4 psykologia. Yhdellä kuraattorilla on tällä hetkellä työalueena 824 oppilasta ja koulupsykologilla 1070 oppilasta.

Mikäli hallituksen esitys hyväksytään, niin Nurmijärvellä olisi lisätarve 2,1 kuraattorille ja 2,4 koulupsykologille.

Keusote on perustanut alueellisen ehkäisevän päihdetyöryhmä vuonna 2020. Nurmijärven kuntaa alueellisessa työryhmässä edustavat erityisnuorisotyöntekijä, jonka toimenkuvaan nuorisopäihdetyö kuuluu, sekä hyvinvointikoordinaattori.

Vuoden 2021 alusta Keusote on myös aloittanut alueellisen, ehkäisevän päihdetyön suunnitelman laatimisen vuosille 2021–2025 yhteistyössä mm. kuntien, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Nurmijärven kunta on laatimassa ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön toimintaohjetta vuoden 2021 aikana.

Yhteistyössä Keusoten kanssa on myös tehty näkyväksi kuvaamalla kuntien nuorten ehkäisevän päihdetyön palvelupolut vuonna 2021. Palvelupolkujen kuvaamisella pyritään edistämään ehkäisevän päihdetyön ja päihde- ja riippuvuuspalveluiden laatu ja saatavuus. Lisäksi vahvistettiin alueellista asiantuntijuutta, yhteistyörakenteita, tietoperustaa ja tiedonkulkua sekä kartoitettiin toimivia ja uusia ratkaisuja.

Keusote valmistelee parhaillaan myös Keusoten alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

Kunnan taloudellinen tilanne ei mahdollista uusien tehtävien perustamista ennalta ehkäisevään työhön, joten nuorten tukitoimien parantamisen mahdollisuudet ovat hyvässä monialaisessa yhteistyössä ja oikea-aikaisesti kohdennetuissa palveluissa. Palveluiden suunnittelussa tulee ottaa mukaan kohderyhmä eli nuoret.

Nurmijärvellä on pitkät perinteet monialaisessa yhteistyössä nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kesken. Nurmijärvellä toimii kolme monialaista työryhmää (Klaukkala, Kirkonkylä ja Rajamäki-Röykkä). Työryhmissä on edustajia kunnassa lasten ja nuorten kanssa työtä tekevästä sekä Keusoten ammattihenkilöistä. Mukana on myös poliisin ja seurakunnan edustajat. Työryhmien tehtävänä on tarkastella ajankohtaisia ilmiöitä ja löytää ratkaisuja monialaisesti haitallisiin ilmiöihin. Työryhmän toimintaa ohjaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin ohjausryhmä.

Kuten valtuustoaloitteessa on mainittu, niin Klaukkalan nuorten tilanne on ollut pitkään huolena. Tilanteen selvittämiseksi ja jatkotoimien suunnittelussa päädyttiin tekemään tutkimus nimellä ”Kohti vahvempaa yhteisöllisyyttä – Case Klaukkala”. Tutkimuksen toteutti nuorisopalveluiden toivomuksesta erityisnuorisotyöntekijä Tanja Oguntuase sosionomi (YAMK) opintoihin liittyen. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia yhdessä Klaukkalan yhteisön kanssa, mitä voitaisiin tehdä negatiivisen kehityksen pysäyttämiseksi. Menetelmänä käytettiin yhteisölähtöistä osallistavaa tutkimusta. Tutkimuksessa oli mukana eri-ikäisiä yhteisön jäseniä. Tarkoituksena oli selvittää, mitä toimenpiteitä tarvittaisiin eri toimijoiden tilanteen ja yhteisöllisyyden parantamiseksi. Tuloksia tarkasteltiin myös sosiaalisen pääoman näkökulmasta. Tutkimus toteutettiin ryhmähaastatteluina, yhteisöfoorumeissa ja nettikyselyillä.

Tutkimustuloksiin pohjautuen nuorisopalvelut käynnisti Nuorilta-yhteisölle- Klaukkalan osallisuusprojektin tammikuussa 2020. Pyrkimyksenä oli rohkaista nuoria kertomaan mielipiteitään ja tarttumaan toimeen, ajatuksella ”nuorilta yhteisölle”. Toimintamalli kehitettiin Kuntaliiton ajatushautomossa ja sitä pilotoitiin jopo-luokalla siten, että nuoret saivat kommentoida ja jalostaa toteutusmallia. Projektin oli kolmivaiheinen: nuorten kuulemiset, suunnittelutilaisuudet, toteutukset. Nuorisopalvelut olivat mukana joka vaiheessa mahdollistajana ja auttajana. Keskiössä olivat kuitenkin nuorten omat ideat ja myös merkittävä toteutusvastuu. Pilotoinnissa nuoret totesivat, että projekti tulee aloittaa kouluilla ja koulu-aikaan.

Pilotoinnin jälkeen Klaukkalan kouluista valittiin oppilaita kuudennesta yhdeksänteen luokkaan pohtimaan, miten he voisivat parantaa yhteisötutkimuksessa esiin nousseita kehittämiskohteita. Tähän työvaiheeseen osallistui noin 500 nuorta, joiden joukosta ilmoittautui 54 nuorta kolmeen eri ryhmään suunniteltujen ja yhdessä luotojen toimintojen toteutukseen. Ryhmät aloittivat toimintansa aktiivisesti. Ryhmien toiminta loppui koronan myötä keväällä 2020. Toiminta on tarkoitus käynnistää uudelleen koronan niin salliessa.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan eri yksiköt seuraavat aktiivisesti ja hakevat rahoitusta eri kanavissa avoimena olevista projektirahoitushauista. Rahoitusta onkin saatu osalle hankkeista. Nuorisopalveluiden koulunuorisotyöhanke ei menestynyt Aluehallintoviraston rahoitushaussa.

Valtuusto hyväksyi vuoden 2021 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa määrärahan kahden määräaikaisen koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen vuoden 2021 loppuun saakka. Palkattavien työntekijöiden tehtävänä on mm. yhteisökehittämistä hyödyntämällä tukea kouluyhteisöä siten, että etäopetuksen kielteiset vaikutukset lievittyvät ja lasten ja nuorten paluu lähiopetukseen sujuvoituu. Työntekijöiden palkkauksen jatkoa esitetään vuoden 2022 talousarvioon.

Turvallisen ja lapsiystävällisen kunnan rakentamiseen tarvitaan monialaista yhteistyötä lasten ja nuorten kanssa työtä tekevien toimijoiden kesken sekä vahvaa tukea ja kehittämishalua yhteisössä. Kunnan tulee mahdollistaa tämä osoittamalla toiminnan kehittämiseen, koordinointiin ja toteuttamiseen riittävät resurssit.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Hyvinvointilautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen nuorten tukitoimien parantamiseksi.

Valmistelija

Nuorisopäällikkö Merja Winha-Järvinen, puh. 040 317 2060

Päätös

Esitys hyväksyttiin.